

Modele de dezvoltare a societății informaționale

Andrei GRUIA,
*doctorand, Academia de Administrare Publică
de pe lângă Președintele Republicii Moldova*

SUMMARY

Information society theory (as part of postindustrial society theory) was developed in the 1970s, when many scientists concluded that modern development under culture, psychology, social work and economics are formed under the influence of technical and electronic means, and industrial process is not a crucial factor for the progress that has a significant impact on morals and values of society.

Noțiunea de „societate informațională” a apărut în mediul științific în anul 1960 în S.U.A. și Japonia, fiind strâns legată de dezvoltarea informaticii, ciberneticii și teoriilor informaționale de guvernare.

În aceste condiții, costurile activităților umane și ale produselor acesteia sunt definite nu prin cheltuielile forței de muncă, dar printr-o informație formalizată care a devenit o sursă de valoare adăugată. Informația a fost recunoscută ca resursă specifică ce nu reflectă majoritatea caracteristicilor tipice factorilor de producție tradiționale. Răspândirea informației a fost egalată cu apariția de sine stătătoare a acesteia, fapt ce exclude aplicarea față de acest fenomen a noțiunii de „epuizare,” iar consumul informației nu duce la epuizarea acesteia ca unei resurse de producție. În rezultatul analizei complexe, promotorii teoriei societății informaționale au ajuns la concluzia că „în economia contemporană raritatea resurselor este înlocuită cu prevalența acestora.”

Astfel, societatea informațională poate fi definită ca **o formă nouă a societății contemporane, în care procesarea informației și a serviciilor informaționale (cu o infrastructură modernă informațională și de comunicații) contribuie la eficientizarea proceselor de guvernare, dezvoltarea social-economică, îmbunătățirea calității vieții cu incluziune socială, precum și la integrarea în mediul informațional global.** Această abordare va contribui la determinarea priorităților fundamentale ale unui model nou de societate, bazat pe informații și pe inovații.

Modelul de dezvoltare a societății informaționale este o descriere teoretică generalizată a proceselor și evenimentelor de trecere de la un nivel de organizare și funcționare a societății informaționale la altul, permițând identificarea dependențelor funcționale ale subiecților implicați și a tendințelor majore ale dezvoltării societății informaționale. Modelul de dezvoltare este unul multilateral, cu mai multe niveluri și etape, ce asigură modificările calitative structurale și formale ale societății informaționale. Caracteristicile de bază ale dezvoltării sunt: caracterul calitativ al schimbărilor, ireversibilitatea și directivitatea lor.

Reieșind din experiența diferitelor țări, modelul de dezvoltare a societății informaționale depinde de specificul dezvoltării istorice a țării, politica social-economică, divizarea funcțiilor între instituțiile de stat, comerciale și cele sociale, de politici publice cu privire la societatea informațională, specificul sistemului legislativ, culturii naționale și a mentalității în general.

Pot fi evidențiate următoarele modele de dezvoltare a societății informaționale: *modelul american, modelul european și modelul asiatic.*

Modelul american de dezvoltare a societății informaționale depinde de modelul general al dezvoltării social-economice a S.U.A., în care funcțiile statului sunt limitate, iar activitatea persoanelor fizice și persoanelor juridice private este o prioritate majoră. Conform acestei abordări, toate instrumentele ce țin de societatea informațională tre-

buie să fie concentrate în sectorul privat, cu liberalizarea totală a pie ei T.I.C. Concomitent, o aten ie sporită este acordată dezvoltării canalelor „magistrale” informaționale, orientării lor sociale, precum  i asigurării serviciilor universale. Aceste canale au un rol important atunci, c nd politica de liberalizare este axată, în primul r nd, pe calitatea serviciilor  i pe mic orarea pre urilor pentru mediul de afaceri, dar nu pentru popula ie. Astfel, autorit ile publice ale S.U.A. au stabilit în calitate de prioritate dezvoltarea rețelilor de comunicații, în baza cărora este dezvoltată sfera serviciilor T.I.C., prioritate fiind serviciile de divertisment.

Modelul european de dezvoltare a societăţii informaționale reflectă căutarea dinamică a echilibrului între controlul din partea statului  i regulile pie ei. Acest echilibru poate fi schimbat în func ie de situa ia creată  i de schimbările politice  i economice. Astfel de abordare în privin a rolului statului în dezvoltarea societăţii informaționale a fost reflectată în Directiva U.E. din 1993, în care a fost stabilită necesitatea asigurării echilibrului între orientarea de pia    i cea socială. Totodată, Uniunea Europeană acordă o aten ie sporită problemelor ce  in de privatizare  i de liberalizare ale pie ei T.I.C. Ca prioritate,   rile Uniunii Europene consideră necesar de promovat sfera serviciilor, cu excep ia Marii Britanii  i Fran ei, unde este stabilită necesitatea dezvoltării rețelilor T.I.C. ca factor al promovării serviciilor. Toate   rile U.E. reflectă în documentele de politici dezvoltarea serviciilor universale pentru a diminua discrepan a informațională.

Modelul asiatic de dezvoltare a societăţii informaționale se bazează pe valorile specifice (inclusiv culturale  i filozofice)  n privin a industrializării, informatizării  i dezvoltării sociale. Acest model reflectă colaborarea sectorului public cu sectorul privat pe principii de „coexisten  ”  i de „prosperare comună” (parteneriatul public-privat).  n cadrul modelului asiatic pot fi evidențiate următoarele   ri: Japonia, Singapore, Coreea de Sud, Taiwan, Hong Kong, China  i India.

 n Japonia, performan ele în dezvoltarea societăţii informaționale se datorează inves-

ti iilor considerabile în cercetări tehnico- tiin ifice, prioritatea T.I.C.  n solu ionarea problemelor social-economice de dezvoltare a   rii. Obiectivele sectorului T.I.C.  n Japonia sunt: dezvoltarea rețelilor de comunicații, elaborarea dispozitivelor  i tehnologiilor informaționale, dezvoltarea produselor program  i serviciilor informaționale, pregătirea cadrelor pentru sectorul T.I.C.

 n cadrul dezvoltării informaționale a „ti rilor din Asia” (Singapore, Coreea de Sud, Taiwan  i Hong Kong) statul participă activ în procesul decizional investițional  i în dezvoltarea infrastructurii naționale T.I.C., promov nd acordarea accesului la resursele  i serviciile informaționale.

China devine unul dintre centrele mondiale de dezvoltare a tehnologiilor noi ca rezultat al investi iilor de stat în sfera cercetărilor tehnico- tiin ifice, pregătirea speciali tilor pentru sectorul T.I.C., atragerea investi iilor străine  i dezvoltarea industriei naționale.

India se caracterizează printr-un model intermediar de dezvoltare.  ntreprinderile de stat nu sunt privatizate, iar Guvernul consideră resursele umane capitalul principal în dezvoltarea societăţii informaționale. Ca exemplu, pe pia   internațională programatorii indieni sunt considera i unii dintre cei mai califica i. Totodată, popula ia   rii r m ne a fi una săracă, fapt pentru care beneficierea de servicii T.I.C. este foarte scăzută. Astfel, India se caracterizează prin dezvoltarea informațională segmentară.

 in nd cont de faptul că integrarea europeană este o prioritate de dezvoltare a Moldovei, este oportun să fie ales **modelul european de dezvoltare a societăţii informaționale**. De men ionat, că dezvoltarea societăţii informaționale trebuie să fie bazată pe un model general de dezvoltare a Moldovei în calitate de stat de drept  i democratic, în condi iile art. 1 al Constitu iei.

Pentru a asigura realizarea cu succes a modelului de dezvoltare a societăţii informaționale  i pentru promovarea schimbărilor semnificative la nivel strategic, sunt necesare eforturile comune ale autorităţilor publice, mediului de afaceri  i ale societăţii în general.

BIBLIOGRAFIE

1. Delphi Group. *Rețea globală: revoluția tăcută*, aprilie 2002.
2. <www.unpan.org>, rețeaua administrației publice a Națiunilor Unite.
3. *Planul de acțiune: e-guvernarea pentru dezvoltare. O discuție scrisă*. Conferința internațională despre e-guvernare pentru dezvoltare, Palermo, Italia, 10-11 aprilie 2002.
4. *Securitate, politici-cadru, strategii e-guvernare și ghid*. Biroul e-envoy din Marea Britanie, BS 7799, Institutul standardelor britanice și introducere în tehnologia publică – cheie și infrastructura federală P.K.I. (SP 800-32) de NIST din S.U.A.
5. *Control Objectives for Information and Related Technologies* (C.O.B.I.T. 4.0). Information Systems Audit and Control Association <www.isaca.org>.
6. *Risk Management Standard*. The Institute of Risk Management <www.theirm.org>.
7. *Enterprise Risk Management - Integrated Framework*. The Committee of Sponsoring Organization for Treadway Commission <<http://www.coso.org/publications.htm>>.
8. Guy Hermet, *Dictionnaire de la science politique et des institutions politiques*. Armand Colin, Paris, 2000.
9. Grecu M., Decuseară I., Taragan R., *Guvernarea electronică în Republica Moldova în contextul integrării europene*. Chișinău, 2005.
10. Michel Senellart, *Artele guvernării. De la conceptul de regim medieval la cel de guvernare*. Editura Meridiane, București, 1998.
11. Modulul *Societatea Informațională și Guvernarea Electronică*, Manual de instruire a funcționarului public. Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova, Chișinău, 2006.
12. *The State of the Internet*, vol. 4, no. 1, 1st Quarter, 2011 Report, Akamai.
13. *Citizen Report Cards*, Institutul de Politici Publice și Consulting Magenta, 2011.
14. *I.R.I. Baltic Surveys*. The Gallup Organization, 2011.
15. *U.N. Global E-Government Survey*, 2010.

Prezentat: 16 noiembrie 2012.

E-mail: andrei.gruia@border.gov.md